

БРАЗИЛСКО ДЖИУ ДЖИЦУ

Анжелина Янева

Старинното бойно изкуство на самураите джуджуцу представлявало комбиниран ръкопашен бой с използване на различно снаряжение. Самураите владеели оръжието си до съвършенство и се разделяли с него само в краен случай.

Японските системи за ръкопашен бой без оръжие и по-ранните форми на самурайската борба - йорои кумиучи и когосоку под общото название джуджуцу - в течение на вековете се променяли и усъвършенствали.

От края на XVI в. осезателно се чувства и влиянието на стиловете на китайското у-шу. Японският лекар Акияма, следвал в Китай и изучавал у-шу, избира за прототип гъвкавостта (тактиката) на върбата, за да създаде своя школа, която нарича йошин рю (школа за куража на върбата). "...да се отстъпи пред силата на противника, да се поддаде на нейното действие и след нейното изчерпване, да се приложат собствените възможности" (Богданов, 1976).

През XVII век китаецът Чен Юан-бин изнася в един японски храм лекция по У-шу, която провокира тримата японски самураи Фукуно, Исоми и Миура да създадат свои школи по джуджуцу.

В други школи започва сливането на джуджуцу и кенджуцу като обща методика на обучение и тренировка.

Многообразието и приложността на джуджуцу надхвърлят всички системи. Развити са значителен брой различни бойни удари, ключове, хвърляния, задържания и т.н., с които противникът е нараняван, убиван, принуждаван да се предаде или пленяван, и то без употреба на оръжие.

Появата на джудо, създадено от проф. Джигоро Кано, се превръща в сигнал за възраждането на традиционните бойни изкуства. Новото мислене на Кано поражда ново изкуство с нови цели, съобразено с новото време. С различен смисъл е и името, което отразява качествената промяна от „джуцу“ към „до“. Изборът на наименованието „джудо“ за новото будо, вместо утвърденото от векове „джуджуцу“, е нещо повече от каприз на основоположника и разликата не е само терминологична.

Значението на джу-джуцу е: джу - гъвкавост, мекота; джуцу - умение, практика. Джуджуцу се превежда като "умението (техниката, практиката) на гъвкавостта" - стратегически принцип на джуджуцу.

Докато джу-до означава: джу - гъвкавост, мекота, до - път. Джудо се превежда като "път към гъвкавостта (мекотата)". Като път има смисъл на живот - начин на живот.

Появата на джудо не спира разпространението на джуджуцу. По това време се появяват нови школи.

Историческите особености, влиянието на различните религии и философските учения от времето на зараждането и развитието на двете японски бойни изкуства определят тяхната същност и принципи.

Много от принципите в джудо са заимствани от джуджуцу, като повечето от тях са преразгледани, преработени и усъвършенствани от проф.Джигоро Кано.

Основната разлика между старинното бойно изкуство и новото будо се определя от двата нови принципа, формулирани и въведени в обучението и практикуването на джудо : „Сейрюку дзен йо" (Най-ефективно използване на силата) и „Джита кьоей" (Всемирно благоденствие и разцвет). Първият от тях определя критериите за подбиране на средствата, методите и техниките, използвани в джудо, а действието на втория прави възможна реализацията на джудо, чрез възпитаването на всестранно развити хора с нови разбирания, стремящи се към хармония в обществото, което е и една от първостепенните задачи на спорта изобщо. Следователно, принципът за всемирното благоденствие и разцвет е едновременно средство и крайна цел не само за мащабите на джудо.

Brazilian jiu jitsu, което често е наричано за по-кратко **VJJ**, е едно от най-използваните бойни изкуства при свободните двубои **MMA** (смесени бойни изкуства). Това е бойна система, която еволюира паралелно с **MMA** спорта. При преглед на доста от двубоите се виждат много бойци, които имат за основа други бойни изкуства, включващи захвати и ключове, като джудо и самбо.

Бразилското джиу джицу се практикува като спорт от много хора по света. Състезанията се провеждат в много страни за проверка на възможностите. Това е форма на граплинг, хвърляния, пристягания, ключове, техники на бой с хладно оръжие и много рядко удари особено на земята.

През 1914 г., на основата на джудо Мицую Маеда, ученик на Джигоро Кано (основателят на джудо) отивайки в Бразилия да разпространява джудо, създава ново бойно изкуство и спорт, насърчаващи физическата подготвеност, изграждане на характер и начин на живота. Бразилското джиуджицу се развива от Граци, ученик на Маеда, като го превръща в самостоятелно изкуство.

VJJ популяризира идеята, че по-малък, слаб човек може да победи срещу по-голям, по-силен противник чрез и подходяща техника, като борбата на земята - най-вече чрез прилагане на ключове и пристягания със и без джудо ги.

По-старата романизация на японския език представя джуджуцу като жио жицу на Запад, а от там и сегашното му изписване, което по романизацията Хепбърн е неправилно, но тъй като е станало вече популярно по света, остава джиу джицу.

Когато Маеда напуска Япония, джудо все още се споменава като „Кано жиу-жицу” или дори просто „жиу-жицу”. Извън Япония, обаче, тази разлика се забелязва още по-малко. По този начин, когато Маеда и Сатаке пристигат в Бразилия, всички вестници вече са обявили изкуството като „жиу жицу”, въпреки че двамата мъже са от Кодокан джудо.

През 1925 г. японците официално обявяват, че правилното име за бойното изкуство, което се преподава в японските държавни училища е „джудо”, а не „джуджуцу”. (Motomura, Kiyoto, 2005).

В Бразилия, изкуството все още се нарича "жиу-жицу". Когато семейство Граси отива в САЩ, за да разпространява своето изкуство, те използват термините „Бразилско джиу джицу” и „Граси джиу джицу”, за да се разграничат от вече присъстващите стилове, използващи подобно звучащи имена.

Други членове на семейството Граси често наричат стила си на техните имена като „Чарлз Граси джиу джицу” или „Ренцо Граси джиу джицу”, както и семейство Мачадо наричат стила си „Мачадо джиу джицу” (MJJ). Докато всеки стил и неговите инструктори имат свои собствени уникални аспекти, те всичките са основни вариации на Бразилско джиу джицу. Днес има четири основни области на BJJ от Бразилия: Gracie Humaita, Gracie Barra, Carlson Gracie Jiu-Jitsu и Alliance джиу-джицу. Всеки клон може да проследят своите корени обратно към Мицуою и семейство Граси.

Основните фактори, които са допринесли за различията между джудо и Бразилско джиу джицу е най-вече желанието на семейство Граци да се създадат национално бойно изкуство. Освен това Бразилското джиу джицу не следва промените в правилата на джудо. В същото време в Бразилско джиу джицу са разрешени всички техники на хвърляне, ключовне, пристягания, някои от които в джудо са забранени с цел безопасност. (Gracie, Renzo, 2003)

Извадка от

Янева, А. Японски бойни изкуства, СУ, УИП, С. 2013